

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Жаргалант сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2024/142/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Баянхонгор хот 2024.02.23	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Ахлах аудитор Утас: 99061829 Ахлах аудитор: Утас: 99061429 Цахим хуудас: www.audit.mn	Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn М.Алтантуяа Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn Б.Азбаяр Цахим хаяг: Azbayarb@audit.gov.mn
--	--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	4
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	6
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	14
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	18
4.1 Ерөнхий зүйл.....	18
4.2 Материаллаг байдал.....	18
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	18
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	18
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	19
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	19
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	19
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	19
5.1 Төлбөрийн акт	Error! Bookmark not defined.
5.2 Албан шаардлага	Error! Bookmark not defined.
5.3 Зөвлөмж.....	20
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	21

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101

Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement_bayankhongor@audit.gov.mn

2024.02.23 № 2/16
танай _____-ны № _____-Т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Жаргалант сумын Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Жаргалант сумын Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Хүнсний материалын дансанд зарцуулалтын баримтгүйгээр 1,420.0 мянган төгрөгийн хүнсний материалыг зарцуулсан нь УСНББОУС-1 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга, мөн толилуулга гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй зөрчил илэрсэн нь урьдчилан тогтоосон материаллаг байдлын түшингээс хэтрээгүй.

5020098

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 8 зорилтын хүрээнд 42 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 95.7 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна. Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан. Танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	/төгрөгөөр/	
		Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	129,418,936.75	145,465,256.65
33	АВЛАГА	5,320,564.50	15,999.40
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	00.00	15,999.40
335	Бусад авлага	5,320,564.50	00.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	5,320,564.50	00.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	109,098,372.25	145,449,257.25
354	Хангамжийн материал	77,709,892.25	99,263,002.25
35410	Бичиг хэргийн материал	1,406,089.00	1,836,089.00
35420	Аж ахуйн материал	14,960,883.25	40,089,613.25
35450	Барилгын засварын материал	390,800.00	390,800.00
35470	Бусад хангамжийн материал	60,952,120.00	56,946,500.00
35600	Мал амьтад	31,388,480.00	46,186,255.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	15,000,000.00	00.00
36100	Барааны нөөц	15,000,000.00	00.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,313,365,009.87	1,353,898,538.75
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,313,365,009.87	1,353,898,538.75
392	Биет хөрөнгө	1,210,553,009.87	1,251,086,538.75
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	808,498,605.15	899,994,016.15
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-164,501,183.23	-196,223,668.94
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	226,610,800.00	199,800,800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-147,780,800.04	-137,613,466.72
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	260,937,665.13	292,911,465.13
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-157,667,812.76	-186,041,860.17
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	118,817,850.00	103,891,200.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-46,293,575.72	-41,764,436.06
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	194,620,000.00	214,620,000.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-94,357,250.26	-106,888,250.26
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	451,746,130.00	495,557,930.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-240,077,418.40	-287,157,190.38
393	Биет бус хөрөнгө	102,812,000.00	102,812,000.00
39301	Програм хангамж	200,000.00	200,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-200,000.00	-200,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	102,812,000.00	102,812,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,442,783,946.62	1,499,363,795.40
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	63,225.49	100,991.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	63,225.49	100,991.00
413	Өглөг	63,225.49	100,991.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	63,225.49	100,991.00

Жаргалант сумын ЗДТГ 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,442,720,721.13	1,499,262,804.40
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,442,720,721.13	1,499,262,804.40
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	545,016,013.96	545,016,013.96
51101	Өмч: - төрийн	545,016,013.96	545,016,013.96
512	Хуримтлагдсан үр дүн	805,432,424.69	864,418,390.46
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	805,432,424.69	807,876,307.19
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	56,542,083.27
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	92,272,282.48	89,828,399.98
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,442,783,946.62	1,499,363,795.40

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	/төгрөгөөр/	
		Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	826,676,940.75	1,000,424,186.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	267,445,249.25	265,195,635.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	267,445,249.25	265,195,635.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	220,178,616.00	192,082,635.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,211,525.00	6,398,060.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	559,231,691.50	735,228,551.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	23,619,091.50	1,495,251.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,619,091.50	1,495,251.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	535,612,600.00	733,733,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	535,612,600.00	733,733,300.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	691,843,936.07	926,525,802.26
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	691,843,936.07	926,525,802.26
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	642,907,460.07	894,471,549.76
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	224,112,826.00	356,399,732.63
210101	Үндсэн цалин	180,999,985.00	270,744,439.63
210102	Нэмэгдэл	31,570,836.00	74,429,228.00
210104	Урамшуулал	8,901,532.00	11,226,065.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	2,640,473.00	00.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	29,034,369.49	44,525,316.82
210201	Тэтгэврийн даатгал	19,618,226.36	30,310,285.51
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,227,482.47	3,608,350.94
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,629,315.15	2,877,655.98
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	585,511.32	704,005.30
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,973,834.19	7,025,019.09

Жаргалант сумын ЗДТГ 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	54,792,492.00	81,393,512.12
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,850,492.00	9,681,656.12
210302	Түлш, халаалт	49,942,000.00	71,711,856.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	86,249,630.00	58,001,565.00
210401	Бичиг хэрэг	5,148,190.00	8,627,070.00
210402	Тээвэр, шатахуун	43,002,655.00	45,400,495.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,845,600.00	3,589,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	661,000.00	385,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	33,592,185.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	17,666,400.00	20,106,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	629,000.00	00.00
210604	Урсгал засвар	17,037,400.00	20,106,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,356,000.00	14,686,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,356,000.00	14,686,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	42,942,194.00	70,616,851.54
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	39,420,194.00	68,969,351.54
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	00.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	337,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	218,000.00	200,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	240,000.00	110,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	564,000.00	00.00
210807	Газрын төлбөр	1,300,000.00	1,000,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	300,000.00	00.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	181,753,548.58	248,742,071.65
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	55,090,184.00	81,360,870.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	126,663,364.58	167,381,201.65
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	48,936,476.00	32,054,252.50
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	21,633,000.00	16,653,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	11,653,000.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	9,980,000.00	16,653,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	27,303,476.00	15,401,252.50
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	27,303,476.00	14,162,827.00
213404	Хөрөнгийн	00.00	1,238,425.50
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	134,833,004.68	73,898,383.74
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	00.00	17,356,300.47
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	00.00	2,356,300.47
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	00.00	15,000,000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	00.00	-17,356,300.47
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	134,833,004.68	56,542,083.27

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>564,443,216.50</u>	<u>746,947,175.50</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	5,211,525.00	11,718,624.50
120	Нийтлэг татварын бус орлого	5,211,525.00	11,718,624.50
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,211,525.00	11,718,624.50
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,211,525.00	11,718,624.50
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	559,231,691.50	735,228,551.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	23,619,091.50	1,495,251.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,619,091.50	1,495,251.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	535,612,600.00	733,733,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	535,612,600.00	733,733,300.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>529,318,517.50</u>	<u>714,562,944.50</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	529,318,517.50	714,562,944.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	474,651,477.00	682,508,692.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	224,142,677.00	356,326,797.84
210101	Үндсэн цалин	182,914,412.00	249,252,062.58
210102	Нэмэгдэл	37,981,567.00	81,293,928.26
210104	Урамшуулал	00.00	25,780,807.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	3,246,698.00	00.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	28,203,313.00	44,576,485.50
210201	Тэтгэврийн даатгал	19,236,794.91	30,598,490.32
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,003,600.00	3,599,103.21
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,013,179.79	2,856,708.82
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	450,033.20	660,065.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,499,705.10	6,862,118.02
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	54,986,400.00	81,393,512.12
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,044,400.00	9,681,656.12
210302	Түлш, халаалт	49,942,000.00	71,711,856.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	26,024,780.00	36,718,945.00
210401	Бичиг хэрэг	3,084,340.00	6,567,070.00
210402	Тээвэр, шатахуун	18,494,840.00	25,534,325.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,845,600.00	3,589,000.00
210404	Ном, хэвлэл	00.00	429,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	600,000.00	599,150.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,003,100.00	6,478,730.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,003,100.00	378,730.00
210604	Урсгал засвар	17,000,000.00	6,100,000.00

Жаргалант сумын ЗДТГ 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

2107	Томилолт, зочны зардал	6,356,000.00	14,686,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,356,000.00	14,686,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	57,547,011.00	84,395,611.54
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	54,025,011.00	81,600,111.54
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	359,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	218,000.00	218,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	240,000.00	218,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	564,000.00	00.00
210807	Газрын төлбөр	1,300,000.00	1,500,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	300,000.00	00.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	59,388,196.00	57,932,610.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	59,388,196.00	57,932,610.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	54,667,040.50	32,054,252.50
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	22,043,000.00	16,653,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	11,653,000.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	10,390,000.00	16,653,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	32,624,040.50	15,401,252.50
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	27,303,476.00	14,162,827.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>35,124,699.00</u>	<u>32,384,231.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	35,124,699.00	32,384,231.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	35,124,699.00	32,384,231.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	35,124,699.00	32,384,231.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	35,124,699.00	32,384,231.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-35,124,699.00</u>	<u>-32,384,231.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	00.00	00.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	00.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	00.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	443,704,013.96	161,423,884.40	312,949,614.28	00.00	918,077,512.64

Жаргалант сумын ЗДТГ 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	443,704,013.96	161,423,884.40	312,949,614.28	00.00	918,077,512.64
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	253,934,740.59	00.00	253,934,740.59
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	545,016,013.96	92,272,282.48	805,432,424.69	00.00	1,442,720,721.13
D01	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	545,016,013.96	92,272,282.48	805,432,424.69	00.00	1,442,720,721.13
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	2,443,882.50	00.00	2,443,882.50
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	545,016,013.96	92,272,282.48	807,876,307.19	00.00	1,445,164,603.63
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	-2,443,882.50	00.00	00.00	-2,443,882.50
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	56,542,083.27	00.00	56,542,083.27
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	545,016,013.96	89,828,399.98	864,418,390.46	00.00	1,499,262,804.40

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Хэтрэлт, хэмнэлт	Хувь
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	734,733,300.00	720,860,473.00	13,872,827.00	98.11
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	734,733,300.00	720,860,473.00	13,872,827.00	98.11
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	718,080,100.00	704,207,473.00	13,872,627.00	98.07
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	361,308,400.00	356,326,797.84	4,981,602.16	98.62
210101	Үндсэн цалин	262,652,200.00	249,252,062.58	13,400,137.42	94.90

Жаргалант сумын ЗДТГ 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210102	Нэмэгдэл	98,656,200.00	81,293,928.26	17,362,271.74	82.40
210104	Урамшуулал	00.00	25,780,807.00	-25,780,807.00	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	46,138,600.00	44,576,485.50	1,562,114.50	96.61
210201	Тэтгэврийн даатгал	31,374,200.00	30,598,490.32	775,709.68	97.53
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,691,100.00	3,599,103.21	91,996.79	97.51
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,952,900.00	2,856,708.82	96,191.18	96.74
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	738,200.00	660,065.13	78,134.87	89.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,382,200.00	6,862,118.02	520,081.98	92.95
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	81,673,800.00	81,393,512.12	280,287.88	99.66
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,960,400.00	9,681,656.12	278,743.88	97.20
210302	Түлш, халаалт	71,713,400.00	71,711,856.00	1,544.00	100.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37,985,200.00	36,718,945.00	1,266,255.00	96.67
210401	Бичиг хэрэг	6,859,800.00	6,567,070.00	292,730.00	95.73
210402	Тээвэр, шатахуун	26,399,800.00	25,534,325.00	865,475.00	96.72
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,625,600.00	3,589,000.00	36,600.00	98.99
210404	Ном, хэвлэл	500,000.00	429,400.00	70,600.00	85.88
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	600,000.00	599,150.00	850.00	99.86
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	29,900,000.00	28,458,530.00	1,441,470.00	95.18
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	23,800,000.00	22,358,530.00	1,441,470.00	93.94
210604	Урсгал засвар	6,100,000.00	6,100,000.00	0.00	100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	15,395,700.00	14,686,000.00	709,700.00	95.39
210702	Дотоод албан томилолт	15,395,700.00	14,686,000.00	709,700.00	95.39
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	87,471,400.00	84,114,592.54	3,356,807.46	96.16
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	84,613,400.00	81,319,092.54	3,294,307.46	96.11
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	500,000.00	0.00	100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	359,500.00	40,500.00	89.88
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	218,000.00	218,000.00	0.00	100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	240,000.00	218,000.00	22,000.00	90.83
210807	Газрын төлбөр	1,500,000.00	1,500,000.00	0.00	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	58,207,000.00	57,932,610.00	274,390.00	99.53
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	58,207,000.00	57,932,610.00	274,390.00	99.53
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	16,653,200.00	16,653,000.00	200.00	100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	16,653,200.00	16,653,000.00	200.00	100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	16,653,200.00	16,653,000.00	200.00	100.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	734,733,300.00	720,860,473.00	13,872,827.00	100.04

Жаргалант сумын ЗДТГ 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	733,733,300.00	719,860,473.00	13,872,827.00	100.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	733,733,300.00	719,860,473.00	13,872,827.00	100.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	1,000,000.00	1,000,000.00	0.00	129.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000,000.00	1,000,000.00	0.00	129.00
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	20.00	20.00	0.00	100.00
620001	Удирдах ажилтан	07.00	07.00	0.00	100.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	07.00	07.00	0.00	100.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	06.00	06.00	0.00	100.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	11,923,875.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	10,685,450.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,685,450.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,685,450.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,238,425.50
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,238,425.50
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,238,425.50
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	11,923,875.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	11,923,875.50
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,495,251.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	10,428,624.50
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Жаргалант сумын ЗДТГ нь “Төр засгийн бодлого шийдвэрийн хэрэгжилтийг оновчтой зохион байгуулж, мэргэшсэн төрийн албан хаагчдаар төрийн албыг бүрдүүлэн иргэдэд төрийн үйлчилгээг ил, тод шуурхай, тэгш хүртээмжтэй хүргэж, сумын хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх” эрхэм зорилгын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулдаг.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудит/аудиторын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах дотоод аудитораас шууд тусалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Жаргалант сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллага нь Баянхонгор аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү төрийн сангийн хэлтсээс гаргасан "Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг"-ийг үйл ажиллагаандаа ашиглаж, санхүүгийн тайлан бэлтгэхдээ мөрдөж ажиллаж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Жаргалант сумын ЗДТГ 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 56,579.8 мянган төгрөг буюу 3.9 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	129,418.9	145,465.3	16,046.3
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	5,320.6	16.0	(5,304.6)
Урьдчилгаа	-	-	-
Бараа материал	124,098.4	145,449.3	21,350.9
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,313,365.0	1,353,898.5	40,533.5
Үндсэн хөрөнгө	2,164,243.1	2,309,787.4	145,544.4
Хуримтлагдсан элэгдэл	(850,878.0)	(955,888.9)	(105,010.8)
Нийт хөрөнгө	1,442,783.9	1,499,363.8	56,579.8
Өр төлбөр	63.2	101.0	37.8
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	1,442,720.7	1,499,262.8	56,542.1
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	1,442,783.9	1,499,363.8	56,579.8

Авлагын дансны үлдэгдэл 16.0 мянган төгрөг болж 5,304.6 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны нэмэлт санхүүжилтийн төвлөрүүлэх шилжүүлгийг авлагаар тусгасан нь буцаж санхүүжсэнтэй холбоотой байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 145,449.3 мянган төгрөг болж 21,350.9 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Төсвийн худалдан авалтаар 111,758.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг худалдан авч, Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар сайн үүлдрийн хуц, бухан бяруу 7,797.8 мянга, Онцгой байдлын газраас урьдчилан сэргийлэх эмчилгээний багц 2,000.0 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 71,111.0 мянга, нийт 80,908.8 мянган төгрөгийн материалыг үнэ төлбөргүйгээр хүлээн авсан бөгөөд нийт 167,319.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 2,309,787.4 мянган төгрөг болж 145,544.4 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн худалдан авалтаар 35,174.2 мянга, сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 80,020.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө эзэмшүүлсэнтэй холбоотой байна. Мөн Улсын төсвийн хөрөнгөөр 2,790.0 мянган төгрөгийн мотоцикл хүлээн авч бүртгэсэн байна.

Тайлант онд аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 14/30 тоот тогтоолоор 28,000.0 мянган төгрөгийн үнэ бүхий Ланд 100 автомашин Төрийн хэмнэлтийн хуулийн дагуу шилжүүлсэн ба 2023 оны 13/08 тоот тогтоолоор 36,726.7 мянган төгрөгийн үнэ бүхий 25 нэр төрлийн хөрөнгийг актлах шийдвэр гарсны дагуу үндсэн хөрөнгөөс хассан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 1,499,363.8 мянган төгрөг болж 56,579.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнгээр хуримтлагдсан 56,579.8 мянган төгрөгөөр өссөнтэй холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 549,939.5 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 549,939.5 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна. Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 65,730.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж 615,669.7 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд улсын төсвийн санхүүжилтээр 734,733.4 мянган төгрөгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлснээс урсгал үйл ажиллагаанд 720,860.5 мянган төгрөгийг зарцуулж, 14,162.8 мянган төгрөгийн төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 720,860.5 мянган төгрөг буюу 98.1 хувьтай байгаа нь цалингийн зардал 4,981.6 мянга, ажил олгогчоос төлөх НДШ 1,562.1 мянга, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 280.3 мянга, хангамж, бараа материалын зардал 1,266.3 мянга, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 3,356.8 мянган төгрөгөөр зарцуулаагүй нь голлох нөлөөг үзүүлж байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/					
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	491,767.6	483,882.6	7.9	98.4
2	80106 Баг, хорооны ҮАЗардал	86,265.4	83,607.9	2.7	96.9
4	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	14,880.0	14,880.0	0.0	100.0
5	81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	58,207.0	57,932.6	0.3	99.5
6	81701 Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх	77,013.4	77,013.3	0.0	100.0
7	82212 Хур хог хаягдал, орчны бохирдол	6,600.0	3,544.1	3.1	53.7
	НИЙТ	734,733.4	720,860.5	13.9	

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар худгийн усны орлого 3,258.1 мянга, халуун усны түрээсийн орлого 350.0 мянга, отроор ирсэн малчдаас 1,500.0 мянга, Статистикийн хэлтсээс 1,015.6 мянга, өмнөх оны үлдэгдлээс 5,320.6 мянга, Хамтдаа шийдье аян зохион байгуулахад 479.7 мянган төгрөг нийт 11,923.9 мянган төгрөгийг

бүрдүүлж 10,685.5 мянган төгрөгийг зарцуулан 1,238.4 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл

Тээвэр шатахууны зардалд 22,399.8 мянган төгрөг батлагдсан ба сумд 1 шатахуун түгээх станцтай тул шууд гэрээ байгуулсан байна.

Тус байгууллага нь түлш халаалтын зардалд нийт 71,711.9 мянга, гэрэл цахилгааны зардалд 9,681.7 мянга, батлагдсанаас Баянхонгор Эко дулаан ХХК-тай дулаанаар хангах гэрээ, “Баянхонгор-Эрчим хүч” ЦТХХК, цахилгаанаар хангах гэрээг тус тус байгуулж ажилласан байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Жаргалант сумын ЗДТГ нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Б.Азбаяр гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг ахлах аудитор М.Алтантуяа, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Жаргалант сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 11 дүгээр сарын 23-нд ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2023 оны батлагдсан төсөв 734,733.3 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 7,347.3 мянга, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 5,143.1 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор 2023 оны гэрэл цахилгааны зардлыг 278.7 мянга буюу 2.8 хувиар хэмнэсэн байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст мэдээлбэл зохих мэдээллийн хугацаанд нь мэдээлсэн ба аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайланг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.5-д заасан мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн байршуулж байхыг зөвлөв.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Завсрын аудитаар түлш шатахууны тайлан 715.3 мянган төгрөгийн орлого зарлага, хүнсний материалын данс 1,420.0 мянган төгрөгийн орлого зарлага, бусад хангамжийн материалын дансанд 2,864.0 мянган төгрөгийн орлого 8,571.1 мянган төгрөгөөр эд хариуцагчийн тайланг зөрүүтэй гаргасныг залруулж жилийн эцсийн аудитаар шалгуулахыг зөвлөсөн. Мөн 7,857.6 мянган төгрөгийн баримтын бүрдэл дутуу байсныг дахин шалгуулахыг зөвлөсөн.

4.5.1 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Должмаа гүйцэтгэж аудитаар 110.0 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, 61,694.2 зөвлөмж 4 зөвлөмж өгснийг бүрэн биелүүлсэн талаар тус байгууллагаас 2023 оны 06 дүгээр сарын 03-ны дөр FAS программд хэрэгжилтийг мэдээлж ажилласан байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	1	110.0	1	110.0	100%
Албан шаардлага	-	-	-	-	-
Зөвлөмж	4	61,694.2	4	61,694.2	100%
Нийт дүн	5	61,804.2	5	61,804.2	100%

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Байхгүй

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 13,872.8 мянган төгрөгийн алдаа илэрснийг санхүүгийн тайланд залруулав. Үүнд:

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн эх үүсвэрээс 13,872.8 мянган төгрөгийг санхүүжилт бууруулж цэвэрлээгүй байсныг Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд залруулав.

Аудитаар нийт 1,420.0 мянган төгрөгийн 1 зөрчил¹ илэрснээс 1,420.0 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоов.

Нийт илрүүлсэн алдаа, зөрчлөөс 1,420.0 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа болон зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 5,927.3 мянган төгрөгөөр бага тул Өөрчлөлтгүй дүгнэлт өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1 Хүнсний материалын дансанд зарцуулалтын баримтгүйгээр 1,420.0 мянган төгрөгийн хүнсний материалыг зарлагдсан байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн хуулийн 12.1.4-т заасан “хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад хангамжийн материал авахыг хориглоно” Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.4-д заасан “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Баримтгүй зарцуулсан 1,420.0 мянган төгрөгийн хүнсний материалын үнийг гарын үсэг зурж буй сумын ЗДТГ-ын дарга, нягтлан бодогч нараар төсөвт буцаан төлүүлэхээр төлбөрийн актыг тогтоов.

Дээрх актын биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 05 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруула агүй	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн эх үүсвэрээс 13,872.8 мянган төгрөгийг санхүүжилт бууруулж цэвэрлээгүй байсныг Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд залруулав.	1	13,872.8			1	13,872.8	1	13,872.8		
Дүн	1	13,872.8			1	13,872.8	1	13,872.8		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Хүнсний материалын дансанд зарцуулалтын баримтгүйгээр 1,420.0 мянган төгрөгийн хүнсний материалыг зарлагдсан	1	1,420.0	1	1,420.0				
Нийт дүн	1	1,420.0	1	1,420.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуультай холбоотой зөрчил								
Материаллаг байдалтай зөрчил илрээгүй	0	0			0	0		
Дүн	0	0			0	0		

-----oO-----